

17. marts 2016

Til medlemmer af Miljø- og Fødevarerudvalget

Det var en stor glæde for os at I den 14. januar 2016 tog jer tid til at drøfte de private skoves vilkår med os på skovturen på Orenæs. Det var en spændende debat hvor vi præsenterede nogle af de mange hensyn skovbruget kombinerer for at opfylde samfundets krav og ønsker til en bæredygtig skovdrift.

Nu vil regeringen lave en naturpakke, og I skal tage stilling til hvordan biodiversiteten yderligere styrkes i skovene. Det vil vi gerne hjælpe Jer med.

Biodiversitet er andet end urørt skov

Der har været mange forslag til hvad der skal til for at standse tilbagegangen af biodiversiteten i skovene. Debatten har især drejet sig om urørt skov og anden skov uden træproduktion, men mange andre driftsformer med flersidige hensyn eller særlige hensyn målrettet arter der ønskes beskyttet, vil også gavne biodiversiteten.

Forskerne ved endnu ikke hvor stort et areal der skal til - og med hvilken driftsform - for at opnå den samme effekt som skov helt uden træproduktion. Der er udlagt forsøg, blandt andet i Grib Skov, for at belyse den sammenhæng. Vi afventer stadig resultatet.

Der er meget forskellige udgangspunkter i landets skove, og ikke ét enkelt universalmiddel kan overalt løse opgaven med at løfte biodiversiteten mest omkostningseffektivt. Fokuser indsatsen i skove som i forvejen har en naturmæssigt særlig høj værdi (fx §25-skove). Naturstyrelsen planlægger at kortlægge disse skove frem mod 2018.

Forslag til virkemidler:

Urørt skov og skov uden træproduktion

Dette virkemiddel er det mest begrænsende for mulighederne for at drive skoven så den også opfylder de mange andre formål som ejeren og samfundet har. Aftaleindholdet kan med fordel indeholde en fortrydelsesret.

Der er ifølge Danmarks Skovstatistik (2012) allerede knap 40.000 ha som forvaltes som uensaldrende, urørt skov. Godt 32.000 ha skov er udlagt frivilligt af ejerne inkl. fredninger, knap 2.000 ha er udlagt ved en aftale med staten, mens staten har udlagt godt 5.000 ha.

I en ny rapport fra Københavns Universitet peger forskere på at udlæg af skov uden træproduktion og med tiltag til gavn for biodiversiteten sandsynligvis er den billigste metode. Med de valgte antagelser og forudsætninger beregner rapporten at der skal udlægges cirka 75.000 ha skov uden træproduktion og med biodiversitet som formål, placeret ud fra kendskab til arternes udbredelse, for at sikre hovedparten af den skovlevende biodiversitet i Danmark på langt sigt.

Rapporten kalder sådan skov for "urørt skov". Dette navn er brugt misvisende i rapporten (som taler om skov der muliggør fx træfældning, græsning og tilkastning af grøfter) og strider imod Danmarks gældende definition på urørt skov fra Naturskogsstrategien 1992 som er skov helt friholdt fra kulturindgreb.

Rapporten analyserer ikke andre virkemidler med begrundelsen at effekten af andre midler ikke er kendt. Men andre midler *har* en effekt.

Skov med særlige biodiversitetshensyn

Mange driftsformer med flersidige hensyn, herunder fortsat træproduktion i et eller andet omfang, kan også gavne biodiversiteten.

Det er fx græsningsskov, stævningsskov, udvidelse af vådområder, lysninger, efterladelse af træer til naturlig død og henfald, kant- og bufferzoner til hot-spots for biodiversitet, varierede skovbryn, selvforyngelse med vedvarende skovdække, blandingsbevoksninger med flere træarter og øget aldersspredning. Se fx anbefalingerne fra Skovpolitisk Udvalg 2011:
<http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/Webudgave1.pdf>

Udarbejdelse af naturplaner (grønne driftsplaner)

Viden om særlige biodiversitetsforekomster på ejendommen er et billigt og effektivt virkemiddel til at både at målrette aftaler og ejerens egen naturindsats. Både eksisterende og nye planer bør udvides til at beskrive den enkelte skovs muligheder for at bidrage til biodiversitetsmålene i den kommende naturpakke.

Der er udarbejdet grønne driftsplaner på ejendomsniveau for ca. 260.000 ha privat skov. Der mangler et tilbud til de resterende 165.000 ha.

Natura 2000-skovaftaler

Habitatdirektivet skal sikre gunstig bevaringsstatus for en række truede, sjældne og karakteristiske dyre- og plantearter og naturtyper. Der mangler at blive indgået aftaler på ca. 15.000 ha privat skov der er udpeget som Natura 2000-skov.

Skab samarbejde med private skovejere

Det politiske mål er at skabe mere biodiversitet i skov.

Hold fast i det mål når *virkemidlerne* vælges. Vær bevidst om at midlerne til at nå målet er mange, se ovenfor.

Hvis det politisk er ønsket også at inddrage private skove og dermed løse opgaven gennem aftaler med private skovejere, er det afgørende at ...:

- Indsatsen baseres på **frivillighed og betaling**. Det sikrer skovejernes motivation og samarbejde, og det mobiliserer ejernes engagement og viden om skoven til gavn for indsatsen.
- Skovejeren har sikkerhed for **robuste aftalevilkår**. Fx må vilkårene i aftaleperioden ikke ændres på grund af nye krav begrundet i en eventuel EU-medfinansiering.
- Skovejeren, som har driftsansvaret, har **medindflydelse** på aftalernes indhold.
- Skovejeren kender det konkrete biodiversitetsmål i aftalen og kan **justere indsatsen** hvis der viser sig bedre veje til at nå målet.
- Der laves en **hvidbog** der beskriver biodiversitetsmålene og de tilhørende virkemidler
- Aftalerne kan indeholde **hele paletten af virkemidler**. Tilbyd forskellige virkemidler der alene eller i kombination med andre kan øge biodiversiteten for de færreste penge på det konkrete areal. Det kan fx være aftaler for udvalgte arealer eller samlede aftaler for hele ejendomme der kan indgå i en overordnet plan om at binde de naturfremmende aftaler sammen i et netværk.

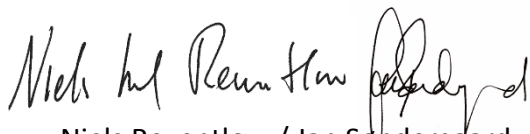
Husk at flersidighed er afgørende for bæredygtigheden

Biodiversitetsmål er et blandt flere mål som skovdriften skal opfylde. Det kan ikke ses isoleret fra skovenes fremtidige leverance af træ til grøn omstilling, fossilfri energi, kulstofoptag, friluftsliv og folkesundhed. Nogle af hensynene kan være i konflikt med hinanden, men langt det meste kan skovejerne kombinere gennem en flersidig og bæredygtig skovdrift.

Det kræver dog at der ikke kun laves en national plan for skovenes bidrag til biodiversiteten i naturpakken, men at der laves en samlet politik for alt det som skovene kan og bør levere til Danmarks velfærd.

En samlet national skovpolitik har manglet i årevis. Der er hårdere brug for den end nogensinde så skovene og skovejere ikke fortsat efterlades uden sammenhængende prioritering og funktionelle rammevilkår.

Med venlig hilsen

Niels Reventlow / Jan Søndergaard